

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH**

Katowice, 15 grudnia 2023 r.

WPN.410.3.2021.AJ1

Pan
mgr inż. Hubert Wiśniewski
Zastępca Dyrektora
ds. Gospodarki Leśnej
Regionalna Dyrekcja Lasów
Państwowych w Katowicach

Szanowny Panie Dyrektorze,

odpowiadając na Pana wniosek z 14 listopada 2023 r. (pismo znak: ZU.6003.7.1.2023), w sprawie zaopiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na lata 2024-2033, zwanego dalej „projektem Planu”, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, co wynika z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.), przedstawiam opinię Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w ww. sprawie. Opinię sporządzono w oparciu o analizę przedstawionej dokumentacji wnioskowej, tj. udostępnionych zewnętrznie w formie elektronicznej, następujących opracowań:

- Ogólnego opisu (Elaborat)
- Opisów taksacyjnych (2 części – obręb Lipowa, obręb Węgierska Górka)
- Zestawienia tabel i wykazu cięć (2 części – obręb Lipowa i obręb Węgierska Górka)
- Programu Ochrony Przyrody
- Map tematycznych (gospodarczych, przeglądowych, sytuacyjno-przeglądowych, w tym form ochrony przyrody z siedliskami przyrodniczymi),

stanowiących składowe przedmiotowego projektu Planu, a także ocenę – Prognozy Oddziaływania na Środowisko, wraz z załącznikiem (mapa sytuacyjno-przeglądowa obszarów chronionych i funkcji lasu). W przypadku Prognozy, dokonując oceny zawartych w tym dokumencie zapisów, kierowano się także uzgodnieniem jej zakresu i stopnia szczegółowości, przedstawionym w piśmie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 30 lipca 2021 r. znak: WPN.410.3.2021.AJ1.

Przedstawiony do zaopiniowania dokument, nie uwzględnia zakresu planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. W związku z tym, brak jest podstaw do zastosowania art. 28 ust. 11a oraz 11b ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.).

Przedmiotową dokumentację przeanalizowano przede wszystkim pod kątem możliwego

oddziaływania zapisów projektu Planu na siedliska i gatunki, dla których na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka wyznaczono specjalne obszary ochrony siedlisk: Beskid Śląski PLH240005, Beskid Żywiecki PLH240006 oraz obszar specjalnej ochrony ptaków Beskid Żywiecki PLB240002, a także na stan populacji chronionych gatunków roślin i zwierząt, w tym w szczególności wymienionych w załączniku IV do Dyrektywy Siedliskowej. Opiniowanie ukierunkowano także na potrzebę wypełnienia i zgodności z aktami prawa miejscowego sporządzonymi dla ochrony ww. obszarów Natura 2000, tj.: Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 2606), zmienionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 17 czerwca 2016 r. o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 3402); Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 2575), zmienionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 lutego 2016 r. o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 1322).

W projekcie Planu (Program Ochrony Przyrody, opisy taksacyjne), a także w Prognozie brakuje informacji w zakresie lokalizacji stanowisk chronionych gatunków zwierząt, w szczególności będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000. Gatunki te wymienione są w Programie Ochrony Przyrody, np. w tabeli nr 28 „Gatunki zwierząt będące przedmiotem ochrony dla Obszaru Natura 2000 Beskid Śląski”, w tabeli nr 33 „Zestawienie gatunków ptaków będących przedmiotem dla obszaru Natura 2000 „Beskid Żywiecki”. Podobnie w przypadku gatunków roślin, np. tabela nr 31 „Gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotem ochrony dla obszaru Natura 2000 „Beskid Żywiecki” w Programie Ochrony Przyrody. Wyłącznie pełne uwzględnienie dokładnych danych, umożliwia wykonanie właściwej oceny i analiz w Prognozie, a w konsekwencji zapewnienie właściwej ochrony przedmiotów ochrony cyt. obszarów Natura 2000. Sfinalizowaniem wyników analiz i wskazań działań minimalizujących wpływ prac wynikających z projektu Planu na stan ochrony ww. gatunków zwierząt i roślin, winna być informacja, że działania ochronne dotyczą również nowych stwierdzeń tych gatunków.

Przykładowo znajomość miejsc występowania biegacza urozmaiconego *Carabus variolosus* (kod Natura 2000: 4014) zapewni właściwą realizację działania ochronnego wskazanego w projekcie planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Śląski PLH240005, polegającego na zapobiegnięciu zniszczenia gatunku i jego siedliska (np. obszary źródliskowe, młaki śródleśne, ziołorośla, miejsca błotniste nad potokami), poprzez odstąpienie od składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych. W przypadku stwierdzenia nowych stanowisk należy postępować zgodnie ze wskazanym działaniem ochronnym. Informacja w zakresie lokalizacji stwierdzonych miejsc występowania biegacza urozmaiconego, jako konkretna dana lokalizacyjna, będzie skutkować odpowiednim wyznaczeniem szlaków zrywkowych czy miejsc składowania ściętych gałęzi, nawet jeżeli w projekcie Planu nie określa się przebiegu szlaków zrywkowych i sposobu zrywki czy miejsc składowania ściętych gałęzi. Na potrzebę przeanalizowania w Prognozie wpływu zadań z projektu Planu na możliwości utrzymania powierzchni oraz specyficznych cech siedlisk

biegacza urozmaiconego (odpowiednio torfowiska, młaki, pobraża górskich potoków), wskazano w ww. uzgodnieniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 30 lipca 2021 r. znak: WPN.410.3.2021.AJ1 (pkt 5 c). Brak analiz, potwierdza także niekompletność zapisów w Prognozie (np. tabela nr 38 pt. „Macierz przewidywanego wpływu projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt o potwierdzonym występowaniu na terenie Nadleśnictwa, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005”, tabela nr 41 pt. „Macierz przewidywanego wpływu projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt o potwierdzonym występowaniu na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006”).

Dane dotyczące chronionych gatunków zwierząt, w tym przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, zostały przekazane do Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej przy piśmie tut. Dyrekcji z 18 października 2022 r. znak: WSI.402.431.2022.LH, w archiwum "Dane_RDOS_BULiGL_N.Węgier.G.zip" pod następującymi ścieżkami dostępu:

Przedmioty ochrony:

\\Baza_danych_RDOS\\ssak_pft.shp (drapieżniki 2012, 2018; bóbr 2021; nocek duży BULiGL 2008; obserwacje WST, monitoring GIOŚ)

\\Baza_danych_RDOS\\owad_sied_aft.shp (sichrawa na Romance od strony WG - obserwacje WST 2010-06-16)

\\Baza_danych_RDOS\\streochn_aft_Nadl_WG.shp (strefa wilka na Romance oraz projekt strefy głośzka pod Halą Pawlusią)

\\Jaskinie_2016\\43 Beskid Śląski ssaki\\ssak_pft.shp (monitoring nietoperzy)

\\N2k_OSOP_PZO_BZyw\\BZyw_OSO_PZO_shp_dzialania_ochr

\\N2k_SOOS_PZO_BSlas\\Gatunki\\1193_Kumak

\\N2k_SOOS_PZO_BSlas\\Gatunki\\1355_Wydra

\\N2k_SOOS_PZO_BSlas\\Gatunki\\4014_Biegacz

\\Ptaki_2016\\54 Warstwy shp (ekspertyza Ciach 2016 - pliszka, pluszcz, drozd, orzechówka, orzeł)

\\Zwierzeta_2020 (Beskid Żywiecki - monitoring WISNA: Nocek duży, płazy, Sichrawa karpacka na Romance; Biegacz gruzełkowaty)

Zwierzęta chronione:

\\Baza_danych_RDOS\\gady_pft.shp (Gniewosz plamisty)

\\Baza_danych_RDOS\\ptak_pft.shp (głównie dane przekazane przez OTOP w ramach projektu szwajcarskiego)

Ponadto dla sichrawy karpackiej (*Pseudogaurotina excellens*) (kod Natura 2000: 4024), nie przeprowadzono analizy w zakresie wpływu planowanej gospodarki leśnej na stan zachowania tego gatunku, będącego przedmiotem ochrony o obszarze Natura 2000 Beskid Żywiecki PL240006, co jest niezgodne z ww. uzgodnieniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 30 lipca 2021 r. znak: WPN.410.3.2021.AJ1 (pkt 1). Brak analiz, potwierdza także niekompletność zapisów w Prognozie (np. tabela nr 41 pt. „Macierz przewidywanego wpływu projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt o potwierdzonym występowaniu na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006”).

W projekcie Planu, w Programie Ochrony Przyrody, w tabeli nr 47 pt. „Tabela XXIII

Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w Nadleśnictwie Węgierska Górką dla siedlisk przyrodniczych kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) (kod Natura 2000: 9110) i żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) (kod Natura 2000: 9130) wskazano w punkcie 4 pt. „Stosowanie rębni stopniowych, z długim okresem odnowienia, w szczególności rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej. Dla siedliska 9110 Stary Bór, obręb Lipowa wydz. 59-c oraz fragment 59-b. Dla siedliska 9130 Zielona, obręb Węgierska Górką, wydz. 140-d”. Jednak ww. lokalizacje winny być wyłączone z użytkowania i przyporządkowane w cyt. tabeli do punktu 5 pt. „Zachowanie płatów siedliska poprzez uznanie ich jako cenne fragmenty rodzimej przyrody wyłączone z użytkowania”.

W projekcie Planu oraz Prognozie nie została uwzględniona lokalizacja wszystkich stanowisk siedlisk przyrodniczych, a także gatunków, będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, które zostały przekazane przez tut. Dyrekcję na potrzeby sporządzenia projektu Planu, bądź brakuje spójności między ww. dokumentami, np. dana lokalizacja jest uwzględniona w opisach taksacyjnych ale nie została wprowadzona do Programu Ochrony Przyrody i Prognozy.

Przykładowo tojad morawski *Aconitum firmum* ssp. *moravicum* (kod Natura 2000: 4109) - wydzielanie: 65-d (obrub Lipowa) został uwzględniony w opisie taksacyjnym, jednak brakuje tej lokalizacji w Programie Ochrony Przyrody i Prognozie. Siedlisko przyrodnicze torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) (kod Natura 2000: 7140), w obrębie Węgierska Górką, wydzielania: 224-c, 226-a są w opisie taksacyjnym, a wydzielania 224-d, 225-a, gdzie to siedlisko występuje, nie zostały tam już uwzględnione. Z kolei wszystkie ww. lokalizacje nie zostały uwzględnione w Programie Ochrony Przyrody i Prognozie. Ponadto w Programie Ochrony Przyrody pkt 3.6. pt. „Bagna, moczary, torfowiska”, wskazano występowanie ww. torfowisk w wydzielaniu 222-a (obrub Węgierska Górką), ale nie wykazano już w opisie taksacyjnym. Należy uporządkować tego typu rozbieżności, które skutkują zagrożeniem dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk/gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty. Poniżej wykaz zidentyfikowanych przypadków:

- ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) (kod Natura 2000: 6430) - brak fragmentu płatu w wydzielaniu 68-a (obrub Lipowa) oraz całego płatu siedliska w wydzielaniach 60-b, 61-a (obrub Węgierska Górką);
- górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*) (kod Natura 2000: 6520) - brak mniejszych lub większych fragmentów płatów w wydzielaniach: 82-f (obrub Lipowa) oraz 1-d, 1-i, 20-f, 45-b, 135-c, 135-g, 140-f, 140-g, 140-j, 148-a (obrub Węgierska Górką);
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) (kod Natura 2000: 7140) - brak płatów torfowisk w wydzielaniach: 224-c, 224-d, 225-a, 226-a (obrub Węgierska Górką);
- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) (kod Natura 2000: 7110) - brak płatu w wydzielaniu 204-b (obrub Węgierska Górką);
- ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii* (kod Natura 2000: 8220) - brak siedliska w wydzielaniach: 83-a (rezerwat Kuźnie), 83-b (przy rezerwacie Kuźnie) (obrub Lipowa) i 140-d (Barania Cisiecka) (obrub Węgierska Górką);

- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) (kod Natura 2000: 91E0) - brak fragmentów płatów siedliska przyrodniczego w wydzielaniu: 70-c (szczególnie istotne ze względu na wyłączenie z gospodarczego użytkowania), 69-a, 71-b (obręb Lipowa);
- tojad morawski *Aconitum firmum* ssp. *moravicum* (kod Natura 2000: 4109) - brak stanowiska w wydzielaniu: 65-d (obręb Lipowa);
- tocja karpacka *Tozzia carpathica* (kod Natura 2000: 4116) - brak fragmentu stanowiska, w obrębie Lipowa, należy uzupełnić w danych wrażliwych.

W przypadku siedliska górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część – zbiorowiska górskie) (kod Natura 2000: 9410) w reglu górnym, dla którego w projektowanym planie zadań ochronnych specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Śląski PLH240005, wskazano działanie ochronne: „Zachowanie płatów siedliska poprzez uznanie ich jako cenne fragmenty rodzimej przyrody wyłączone z użytkowania”, z projektu Planu (opisów taksacyjnych) wynika, że nie zostanie zapewniona możliwość jego realizacji. Przykładowo, obręb Lipowa: wydzielenie 124-a (całe to regiel górny) o powierzchni 18,50 ha wskazano czyszczenia późne -18,50 ha; wydzielenie 125-a (praktycznie całe w reglu górnym) o powierzchni 9,86 ha wskazano czyszczenia późne -9,86 ha; obręb Węgierska Górką: wydzielenie 184-a (część to regiel górny) o powierzchni 18,12 ha wskazano czyszczenia późne -18,12 ha, wydzielenie 185-a (część to regiel górny) o powierzchni 6,04 ha wskazano czyszczenia późne - 6,04 ha.

Podobne przykłady w odniesieniu do siedliska 9410 można wskazać w kontekście specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Żywiecki PLH240006. W obowiązującym planie zadań ochronnych w ww. obszarze Natura 2000, w reglu górnym określono działanie ochronne w zakresie: „Zapobiegnięcie zniszczeniu płatów siedliska poprzez odstąpienie od użytkowania rębego i w ramach gospodarstwa specjalnego zachowanie jako cenne fragmenty rodzimej przyrody górnoreglowych płatów siedliska (z wyłączeniem działań zaplanowanych dla głuszcza)”. Jednakże w projekcie Planu, w opisie taksacyjnym dla częściowo zlokalizowanych w reglu górnym wydzielen: 59-a (obręb Węgierska Górką) o powierzchni 7,27 ha wskazano, m.in. rębnię stopniową, gniazdową udoskonaloną -40%-7,27 ha, czy 65-b (obręb Węgierska Górką) o powierzchni 10,72 ha wskazano również ww. zabieg -60%-10,72 ha.

Ponadto dla siedliska przyrodniczego łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) (kod Natura 2000: 91E0), dla którego w projekcie planu zadań ochronnych specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Śląski PLH240005 wskazano działanie ochronne „Zachowanie płatów siedliska poprzez uznanie ich jako cenne fragmenty rodzimej przyrody wyłączone z użytkowania. W przypadku Doliny Zimnika, za wyjątkiem usuwania drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego, tj. przy zabudowie, wzdłuż tras udostępnionych do ruchu i sieci energetycznych, które po ścięciu należy pozostawić na stanowisku”, dla wydzielenia 69-c (obręb Lipowa) o powierzchni 1,03 ha w opisie taksacyjnym wskazano trzebież późną-1,03 ha oraz dla wydzielenia 73-a (obręb Lipowa) o powierzchni 0,75 ha w także zaplanowano trzebież późną -0,75 ha.

W Prognozie nie przeprowadzono szczegółowej analizy dotyczącej oddziaływania zaplanowanych prac na miejsca stanowiące zimowiska lub schronienia letnie dla nietoperzy, m.in. pod kątem oddziaływania zaplanowanych prac w najbliższym sąsiedztwie jaskiń. Należy wskazać, że analizy tej należy dokonać szerzej niż tylko w kontekście obszarów Natura 2000, które są w nich przedmiotami ochrony. Zwrócić należy uwagę, że w obrębie

zarówno Beskidu Żywieckiego, jak i Beskidu Śląskiego znane są jaskinie, nie tylko w granicach rezerwatów przyrody [analiza w Prognozie dotycząca jaskiń, została wykonana pod kątem siedliska jaskinie nieudostępnione do zwiedzania (kod Natura 2000: 8310), w odniesieniu do jaskini Chłodnej i jaskini Boraczej. W trakcie wykonywania prac leśnych ważna jest szczególna troska o zachowanie w możliwie nienaruszonym stanie otoczenia jaskiń i wychodni skalnych – miejsc niezmiennie istotnych w okresie letniego i jesiennego rojenia oraz podczas hibernacji nietoperzy. Brak dokonania szczegółowej analizy wpływu zaplanowanych prac leśnych w sąsiedztwie jaskiń i wychodni skalnych, może znacząco wpłynąć na jakość ochrony tej grupy chronionych ssaków. Dane dotyczące rozmieszczenia jaskiń dostępne są online m.in. na stronie CBDG GeoLOG (pgi.gov.pl). Powyższe skutkuje brakiem zaleceń w odniesieniu do realizacji prac leśnych w sąsiedztwie jaskiń i wychodni skalnych w projekcie Planu (rozdz. 6.4.1. pt. „Ochrona kręgowców – zalecenia” Programu Ochrony Przyrody), jako schronień dla nietoperzy jak i nieuwzględnieniem ww. uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 30 lipca 2021 r. znak: WPN.410.3.2021.AJ1 (pkt 5 c).

W przypadku wilka (*Canis lupus*) (kod Natura 2000: 1352), analizy w Prognozie odniesiono wyłącznie do strefy ochrony ostoi tegoż gatunku, z pominięciem faktu, że jest to zarazem przedmiot ochrony w obszarach Natura 2000 Beskid Śląski i Beskid Żywiecki. Wilki mogą być i są obserwowane w granicach całego obszaru Nadleśnictwa Węgierska Górka. Zatem należy przeprowadzić analizę szerszą, dla całego Nadleśnictwa i obszarów Natura 2000, analogicznie jak wykonano to dla niedźwiedzia brunatnego (*Ursus arctos*) (kod Natura 2000: 1354) i rysia (*Lynx lynx*) (kod Natura 2000: 1361).

W projekcie Planu (rozdz. 6.4.1. pt. „Ochrona kręgowców – zalecenia” Programu Ochrony Przyrody) nie zamieszczono wskazań minimalizujących oddziaływanie prowadzonej gospodarki leśnej w odniesieniu do dużych drapieżników, płynących z Prognozy jak i z zapisów projektu i planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.

W Prognozie mało szczegółowo przeanalizowano wpływ wskazówek gospodarczych z projektu Planu pod kątem ochrony płazów [głównie kumak górski (*Bombina variegata*) (kod Natura 2000: 1193) i traszka karpacka (*Triturus montandoni*) (kod Natura 2000: 2001)]. Należy zauważyć, że część stanowisk tych gatunków jest znana. Zatem nie dochowano w tym zakresie zgodności z ww. uzgodnieniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 30 lipca 2021 r. znak: WPN.410.3.2021.AJ1 (pkt 5 c).

Dodatkowo Prognoza nie zawiera wyników analiz odnoszących się do wskazań z obowiązujących planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu terenów sąsiadujących z lasami Nadleśnictwa Węgierska Górka, w kontekście oddziaływań skumulowanych na środowisko przyrodnicze.

Przedstawiony do zaopiniowania projekt Planu nie uwzględnia w pełni obowiązujących planów zadań ochronnych dla ww. obszarów Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 oraz Beskid Żywiecki PLB240002, projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005, a także uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 30 lipca 2021 r. znak: WPN.410.3.2021.AJ1, w odniesieniu do Prognozy.

W związku z powyższym, zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, projekt Planu nie może zostać przyjęty w przedstawionej formie, o ile nie zostaną wprowadzone następujące zmiany:

- uzupełnić projektu Planu (Program Ochrony Przyrody, opisy taksacyjne), a także Prognozę o brakujące informacje w zakresie lokalizacji stanowisk chronionych gatunków zwierząt i roślin, w szczególności będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000 i na tej podstawie dokonania analiz możliwości wpływu prac ujętych w projekcie Planu na te gatunki. Wyniki analiz należy zamieścić/uzupełnić w Prognozie, a działania minimalizujące ująć w dokumencie realizacyjnym, tj. w projekcie Planu;
- ująć w projekcie Planu dane o występowaniu biegacza urozmaiconego i sichrawy karpackiej oraz uzupełnić Prognozę o wyniki analiz pod kątem zachowania właściwego stanu ochrony tych gatunków. Działania minimalizujące należy uwzględnić w projekcie Planu;
- wyłączyć z użytkowania Stary Bór, obręb Lipowa wydz. 59-c oraz fragment 59-b (siedlisko 9110) oraz Zielona, obręb Węgierska Górka, wydz. 40-d (siedlisko 9130), z zachowaniem jako cenne fragmenty rodzimej przyrody;
- uwzględnić w projekcie Planu oraz Prognozie lokalizację wszystkich znanych stanowisk siedlisk przyrodniczych, a także gatunków, będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty. Następnie uzupełnić Prognozę o wyniki analiz możliwych oddziaływań, działania minimalizujące należy uwzględnić w projekcie Planu. Koniecznym jest także doprowadzenie do zgodności ww. danych / informacji lokalizacyjnych, zamieszczonych w poszczególnych składowych projektu Planu i Prognozie;
- zachować płaty siedliska 9410 w reglu górnym, poprzez uznanie ich jako cenne fragmenty rodzimej przyrody wyłączone z użytkowania, zgodnie z zapisami projektu planu zadań ochronnych specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Śląski PLH240005;
- odstąpić od użytkowania rębego i w ramach gospodarstwa specjalnego zachować jako cenne fragmenty rodzimej przyrody górnoreglowe płaty siedliska 9410 (z wyłączeniem działań zaplanowanych w planie zadań ochronnych dla głuszca), w obszarze Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006;
- odstąpić od użytkowania płatów siedliska 91E0 w wydzieleniu 69-c (obwód Lipowa) o powierzchni 1,03 ha oraz w wydzieleniu 73-a (obwód Lipowa) o powierzchni 0,75 ha;
- na podstawie danych o lokalizacji jaskiń, uzupełnić Prognozę o wyniki analiz możliwego wpływu w trakcie realizacji projektu Planu na zachowanie właściwego stanu ochrony nietoperzy. Następnie działania minimalizujące wynikające z prognozy i odnoszące się do ochrony jaskiń i wychodzi skalnych, należy ująć w projekcie Planu;
- uzupełnić Prognozę o wyniki analiz możliwego wpływu w trakcie realizacji projektu Planu na zachowanie właściwego stanu ochrony wilka. Następnie działania minimalizujące wynikające z prognozy i odnoszące się do ochrony wilka, należy ująć w projekcie Planu;
- uzupełnić projekt Planu o zalecenia dotyczące wskazań minimalizujących oddziaływanie prowadzonej gospodarki leśnej w odniesieniu do dużych drapieżników, zgodnie z zapisami Prognozy jak projektem i planami zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000;
- uzupełnić Prognozę o szczegółowe wyniki analiz wpływu wskazówek gospodarczych z projektu Planu pod kątem ochrony płazów (głównie kumak górski i traszka karpacka). W tym celu należy rozważyć zagrożenia wynikające z możliwości fizycznego zniszczenia, w wyniku prowadzenia prac leśnych, mikrosiedlisk stanowiących miejsca rozrodu tej grupy zwierząt, a także przypadkowego zabijania osobników dorosłych, form rozwojowych i młodocianych. Zestawienie prac w najbliższym sąsiedztwie i wykazanie stopnia zagrożenia niszczenia siedlisk i mikrosiedlisk w przyjętym buforze (koniecznym dla zachowania właściwego stanu ochrony), ułatwi dokonanie prawidłowych analiz.

W konsekwencji być może należy uzupełnić zapisy projektu Planu (Program Ochrony Przyrody), o działania minimalizujące potencjalnie negatywne oddziaływanie;

- uzupełnić Prognozę o wyniki analiz odnoszących się do wskazań z obowiązujących planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu terenów sąsiadujących z lasami Nadleśnictwa Węgierska Górka, w kontekście oddziaływań skumulowanych na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza siedliska i gatunki będące przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005, Beskid Żywiecki PLH240006 i Beskid Żywiecki PLB240002.

Dodatkowo wskazane jest wprowadzenie następujących zmian i uzupełnień do projektu Planu i Prognozy.

1. W projekcie Planu w Programie Ochrony Przyrody (rozdz. 2.6.3. pt. „Strefy ochrony”), w przywołanej decyzji, w jej sentencji brak jest zapisu o możliwości usuwania drzew trocinowych. Informacja ta umieszczona jest w uzasadnieniu do tejże decyzji. Brzmienie zapisów w ww. rozdziale w tej formie nie jest precyzyjne i może wprowadzać w błąd. Dlatego też pożądana jest zmiana zapisów (po części dotyczącej czynności zabronionych w strefie), o informację następującej treści: „W przypadku konieczności realizacji prac w ww. terminie, koniecznym jest zwrócenie się do regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach o wydanie zezwolenia na odstąpienie od przedmiotowych zakazów zgodnie z art. 60 pkt 7 ww. ustawy.”. Należy tu jednakże zaznaczyć, że zgodnie z ww. decyzją i jednocześnie Prognozą (rozdz. 6.3.3. pt. „Charakterystyka gatunków objętych oddziaływaniem projektu PUL oraz ocena wpływu planowanych zabiegów hodowlano –ochronnych na populacje poszczególnych taksonów”), w strefie ochrony ostoi wilka nie będą prowadzone prace leśne powyżej poziomicy 900 m n.p.m. w okresie rozrodu, tj. od 1 kwietnia do 31 sierpnia, działanie takowe zostało wskazane jako minimalizacja ich negatywnego wpływu (wszystkie wydzielone wchodzące w skład strefy ochrony ostoi wilka znajdują się powyżej 900 m n.p.m.). W decyzji i Prognozie jednoznacznie zasygnalizowano, że niewskazaniem jest prowadzenie prac w okresie rozrodczym wilka na terenie ostoi, co winno zostać ujęte w cyt. rozdziale Programu Ochrony Przyrody.
2. Drzewa starsze, niejednokrotnie daleko przekraczające limity wieku rębności obowiązujące w gospodarce leśnej, często cechują się dziuplami, pęknięciami pni, odstającą korą. Stanowią źródło kryjówek dla nietoperzy – w dziuplach, szczelinach pni i pustych przestrzeni pod odstającą korą. W projekcie Planu (Program Ochrony Przyrody), wskazano na konieczność zachowania drzew dziuplastych, natomiast nie odniesiono się do starych drzew o korze odstającej, które stanowią też miejsca schronienia dla nietoperzy na terenie leśnym. Celowym jest uzupełnienie Programu Ochrony Przyrody o te informacje.
3. W Prognozie podano „w Beskidzie Śląskim po 12 latach dynamicznego rozwoju populacja tego drapieżnika załamała się w latach 2007-2008 i obecnie brak jakichkolwiek śladów obecności nawet pojedynczych osobników”. Zgodnie z naszymi danymi, Beskid Śląski jest rejonem Karpat zasiedlonym przez wilki (zarówno osobniki samotne, jak i rodziny wilcze). Jest to znaczący błąd, który może wpływać na dokonywanie błędnych analiz oddziaływania prac leśnych na ten gatunek w granicach drzewostanów Beskidu Śląskiego. Należy zweryfikować i zapisy Prognozy w tym zakresie.
4. W projekcie Planu w Programie Ochrony Przyrody (rozdz. 6.4.1. pt. „Ochrona kręgowców – zalecenia), brak wskazań dotyczących prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna. Często w koleinach dróg leśnych powstają zastoiska stanowiące siedliska

gatunków chronionych płazów, w tym kumaka górskiego (*Bombina variegata*) (kod Natura 2000: 1193). Transport na terenie dróg leśnych stanowić może znaczące zagrożenie dla tychże gatunków. Należy uzupełnić projekt Planu o zalecenie dla ochrony kumaka górskiego i innych gatunków płazów.

5. W projekcie Planu w Programie Ochrony Przyrody (rozdz. 6.6. pt. „Rozwój rekreacji i turystyki”), należy uwzględnić wskazania płynące z zapisów projektu i planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. Teren Nadleśnictwa Węgierska Górką stanowi ważną ostoję dla głuszca oraz dużych drapieżników. Stąd też ww. rozdział powinien być uzupełniony o zapisy dotyczące kanalizowania ruchu turystycznego oraz blokowania dzikich przejść czy przejazdów, uniemożliwiających czy zniechęcających do penetracji w głąb obszaru występowania rysia, niedźwiedzia brunatnego, wilka czy też głuszca.
6. W przypadku infrastruktury turystycznej, kosze na śmieci należy zabezpieczać przed dostępem dzikich zwierząt, w tym niedźwiedzia brunatnego. Zalecenie to należy ująć w projekcie Planu.
7. W opiniowanej dokumentacji podano lokalizację okrzynu jeleniego *Laserpitum archangelica*, który stanowi osobliwość przyrodniczą w skali kraju. W związku z powyższym, informację tę należy przenieść do załącznika z danymi wrażliwymi.
8. W projekcie Planu w Programie Ochrony Przyrody, w tabeli nr 29 pt. „Tabela XXII Zestawienie zagrożeń oraz działań ochronnych dla przedmiotów ochronnych dla obszaru PLH240005 „Beskid Śląski”, które dotyczą Nadleśnictwa Węgierska Górką”, dla siedliska przyrodniczego żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) (kod Natura 2000: 9130) brak jest opisu / charakterystyki zagrożeń: nr 5 „Ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka” i nr 6 „Problematyczne gatunki rodzime”, co należy uzupełnić.
9. W projekcie Planu w Programie Ochrony Przyrody, w tabeli nr 27 pt. „Gatunki roślin będące przedmiotem ochrony dla Obszaru Natura 2000 Beskid Śląski”, brak danych lokalizacyjnych dla tojadu morawskiego *Aconitum firmum ssp. moravicum* (kod Natura 2000: 4109), co należy uzupełnić.
10. W projekcie Planu w Programie Ochrony Przyrody, w tabeli nr 29 pt. „Tabela XXII Zestawienie zagrożeń oraz działań ochronnych dla przedmiotów ochronnych dla obszaru PLH240005 „Beskid Śląski”, dla wydry *Lutra lutra* (kod Natura 2000: 1355), w kolumnie obszar wdrażania wskazano: „W PZO brak działań, za które odpowiedzialne jest Nadleśnictwo. Jednak miejsca występowania wydry są związane z obszarami w bezpośrednim sąsiedztwie lasów”. Należy zauważyć, że działanie ochronne: „Zachowanie dostępności naturalnych schronień gatunku i zróżnicowania morfologii koryta na obecnym poziomie” wskazane w projektowanym planie zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Śląski PLH240005, dotyczy również realizacji działań z zakresu gospodarki leśnej, np. poprzez taki sposób ich realizacji, który nie spowoduje zniszczenia siedliska gatunku i zachowa naturalny charakter potoków. Zatem zapisy ww. tabeli należy uzupełnić.
11. W projekcie Planu w Programie Ochrony Przyrody, w tabeli nr 32 pt. „Tabela XXII Zestawienie zagrożeń oraz działań ochronnych dla przedmiotów ochronnych obszaru PLH240006 „Beskid Żywiecki”, które dotyczą Nadleśnictwa Węgierska Górką”, dla siedliska przyrodniczego torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) (kod Natura 2000: 7140), jako obszar wdrażania działań ochronnych wskazano „Nadleśnictwo Węgierska Górką, obręb leśny Węgierska Górką: 63b” należy zgodnie z planem zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Żywiecki PLH240006, uzupełnić o zapis „Cały obszar Natura 2000, w tym

- ...”, ponieważ ww. działanie ochronne dotyczy wszystkich stwierdzonych w terenie płatów ww. siedliska przyrodniczego. Podobnie w przypadku wilka *Canis lupus* (kod Natura 2000: 1352), jako obszar wdrażania działań ochronnych wskazano „Ostoja wilka - dane wrażliwe”, należy uzupełnić o zapis „Cały obszar Natura 2000, ...”.
12. W projekcie Planu w Programie Ochrony Przyrody, w tabeli nr 34 pt. „Tabela XXII Zestawienie zagrożeń oraz działań ochronnych dla przedmiotów ochronnych dla obszaru „Beskid Żywiecki” - PLB2400002, które dotyczą Nadleśnictwa Węgierska Górka”, w kolumnie obszar wdrażania należy wprowadzić uzupełnienie w zakresie lokalizacji działań ochronnych wskazanych w planie zadań ochronnych obszaru specjalnej ochrony ptaków Beskid Żywiecki PLB240002.
  13. W Prognozie, w tabeli nr 36 pt. „Zestawienie zabiegów projektowanych na siedliskach przyrodniczych zidentyfikowanych na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka”, dla siedliska przyrodniczego łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salcetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, łągi źródłiskowe) (kod Natura 2000: 91E0), w uwagach wskazano: „Siedlisko występuje w formie płatów obejmujących całość lub część wydzielania. Wydzielania, w których siedlisko dominuje zaklasyfikowano do gospodarstwa specjalnego i przeznaczono do ochrony poprzez wyłączenie z użytkowania”. Należy wyjaśnić informację w zakresie wyłączenia z użytkowania płatów ww. siedliska przyrodniczego jedynie w wydzielaniach, w których to siedlisko dominuje. Obecny zapis skutkuje brakiem informacji o sposobie ochrony łągów w pozostałych lokalizacjach.
  14. W Prognozie w tabeli nr 41 pt. „Macierz przewidywanego wpływu projektu Planu urzędu lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt o potwierdzonym występowaniu na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006”, dla traszki karpackiej wprowadzono łacińską nazwę tojadu morawskiego, co wymaga poprawy.
  15. W Prognozie w rozdz. 6.3.3 pt. „Charakterystyka gatunków objętych oddziaływaniem projektu PUL oraz ocena wpływu planowanych zabiegów hodowlano – ochronnych na populacje poszczególnych taksonów”, dla tocji karpackiej *Tozzia carpathica* (kod Natura 2000: 4116) wskazano, że „W Nadleśnictwie Węgierska Górka na stanowiskach, w których występuje tocja karpacka stosowana jest bierna forma ochrony - (występowanie w rezerwacie przyrody, brak zaprojektowanych zadań gospodarczych, ujęcie w PUL gatunku jako osobliwość przyrodnicza), będąca najlepszym działaniem zabezpieczającym zbiorowiska ziołoroślowe z tocją karpacką”. Wskazane jest przekazanie do tuł. Dyrekcji informacji, w którym rezerwacie przyrody została stwierdzona i zainwentaryzowana tocja karpacka, bowiem dotychczas znane były tylko dwie lokalizacje tego gatunku w Beskidzie Śląskim
  16. Jaskinia Boracza – siedlisko przyrodnicze jaskinie nieudostępnione do zwiedzania (kod Natura 2000: 8310), zlokalizowana jest w obrębie Węgierska Górka w wydzielaniu 87-d, co zostało uwzględnione w projekcie Planu w opisie taksacyjnym. Jednakże w części tekstowej projektu Planu oraz Prognozie wskazano wydzielanie 87-b. Należy zatem wyjaśnić w jaki sposób jest chroniony/zachowany bufor 100 m, który obejmuje fragment wydzielania 87-d oraz niewielki fragment wydzielania 87-b, jeżeli informacja ze wskazaniem jego lokalizacji nie jest uwzględniona w przekazanych materiałach. W związku z powyższym w Programie Ochrony Przyrody i opisach taksacyjnych, wskazane jest uwzględnienie lokalizacji ww. buforu, który obejmuje oba wydzielania: 87-b, 87-d (obwód Węgierska Górka).
  17. W projekcie Planu w Programie Ochrony Przyrody podano, że „Zgodnie z art. 28 ustawy

z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000, obowiązkowo sporządza się plan zadań ochronnych ustanawiany w drodze zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, na okres 10 lat”. Zgodnie jednak z aktualnymi przepisami, plany zadań ochronnych są bezterminowe. Zatem informacje zapisane w Programie Ochrony Przyrody należy uaktualnić.

18. Rezerwat przyrody Kuźnie nie ma obowiązujących zadań ochronnych (ekspiracja z dniem 2 września 2023 r.). Natomiast w projekcie Planu (Elaborat, Program Ochrony Przyrody) i Prognozie podano, że zadania ochronne są obowiązujące. W związku z tym, informacja ta wymaga zmiany i doprowadzenia do zgodności ze stanem faktycznym. Podobnie jak nazwa rezerwatu, winno być Kuźnie, a nie Kuźnie.
19. W projekcie Planu w Elaboracie zapisano, że rezerwat przyrody Romanka utworzono 30 maja 2008 r. wskazując na publikator Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 112, poz. 2272. Rezerwat Romanka został utworzony w 1963 r., natomiast 30 maja 2005 r. wydany został akt prawa miejscowego, który stanowi obecnie prawną podstawę funkcjonowania tego rezerwatu. Jednocześnie ww. aktem rezerwat został poszerzony. Podany powyżej publikator dotyczy rezerwatu przyrody Lipowska, natomiast do rezerwatu przyrody Romanka odnosi się publikator: Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 71, poz. 1888. Ponadto wskazano, że rezerwat Romanka ma ustanowione zadania ochronne (rezerwat ten ma ustanowiony plan ochrony), cytując jednocześnie zarządzenie ustanawiające zadania ochronne dla rezerwatu Lipowska. W związku z powyższym informacje o rezerwacie Romanka, należy w Elaboracie poprawić.
20. Przy opisie gospodarstwa specjalnego w projekcie Planu w Elaboracie podano, że do tegoż gospodarstwa zaliczono powierzchnię rezerwatu przyrody Kuźnie – 9,22 ha. Natomiast faktyczna powierzchnia rezerwatu, wskazywana także w pozostałych częściach projektu Planu i Prognozie, wynosi 7,22 ha.
21. W projekcie Planu (Program Ochrony Przyrody) i Prognozie, zamieszczono błędną informację o akcie ustanawiającym plan ochrony dla rezerwatu przyrody Romanka. Bowiem przywoływane rozporządzenie Wojewody Śląskiego nosi tytuł w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Romanka, a nie jak podano „w sprawie ustanowienia rezerwatu przyrody”. Zatem informację tę należy poprawić.
22. W projekcie Planu w Programie Ochrony Przyrody, w tabeli nr 25 pt. „Szczegółowa charakterystyka rezerwatów przyrody”, informacje o rodzaju, typie i podtypie rezerwatu przyrody Kuźnie, jak i w części rezerwatu Romanka, nie wynikają z ich nadania aktem prawnym. Zostały przez autora Prognozy przypisane sztucznie. Dlatego też należy te zapisy usunąć, bądź opatrzyć stosownym komentarzem pod tabelą.
23. Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Kuźnie ustanowione były na 4 lata, a nie na 5 lat jak podano w Prognozie. Zapis w Prognozie wymaga zmiany.
24. W Prognozie w rozdz. 6.4 pt. „Wpływ ustaleń projektu Planu na inne formy ochrony przyrody”, w odniesieniu do rezerwatu przyrody Romanka podano, że zadania ochronne obowiązują do września 2024 r. Zadania te obowiązują jednak dokładnie do 12 listopada 2024 r., dlatego ww. informację zapisaną w Prognozie należy zmienić.
25. Aktualne daty dla Standardowych Formularzy Danych (SFD) dla obszarów Natura 2000 są następujące: specjalny obszar ochrony siedlisk Beskid Śląski PLH240005 (2023-10), specjalny obszar ochrony siedlisk Beskid Żywiecki PLH240006 (2023-11), specjalny obszar ochrony ptaków Beskid Żywiecki PLB240002 (2022-03). Natomiast w przekazanej dokumentacji projektu Planu w Programie Ochrony Przyrody, podano 2023-01 dla obszaru Natura Beskid Śląski PLH240005 i 2023-09 dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006. W związku z powyższym, należy podać aktualne daty dla SFD

obszarów Natura 2000 i jednocześnie zweryfikować dane przywołane i wykorzystane w opiniowanej dokumentacji pod kątem potrzeby wprowadzenia do niej ewentualnych zmian wynikających z aktualizacji SFD.

26. Wskazane jest aby w rozdziale 6.4.1. pt. „Ochrona kręgowców – zalecenia” projektu Planu w Programie Ochrony Przyrody, zawrzeć szereg działań minimalizujących potencjalnie negatywne oddziaływania realizacji wskazówek projektu Planu na zapewnienie właściwego stanu ochrony dużych drapieżników, które przedstawiono w Prognozie (rozdziale 6.3.3. pt. „Charakterystyka gatunków objętych oddziaływaniem projektu PUL oraz ocena wpływu planowanych zabiegów hodowlano –ochronnych na populacje poszczególnych taksonów”).
27. Z uwagi na rzadkość występowania oraz potencjalne zagrożenie ze strony kolekcjonerów owadów, w ramach uzupełnienia opiniowanej dokumentacji, dokładną lokalizację sichrawy karpackiej należy uwzględnić w załączniku z danymi wrażliwymi.

Z poważaniem

z up. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach

Przemysław Skrzypiec

p. o. Zastępcy Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach
Regionalnego Konserwatora Przyrody

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Nadleśnictwo Węgierska Górka
2. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej o/Kraków